

CPT īsumā

**Eiropas Komiteja
spīdzināšanas un necilvēcīgas
vai pazemojošas rīcības
vai soda novērsšanai (CPT)**

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Cietsirdīgas izturēšanās novēšana pret personām brīvības atņemšanas vietās Eiropā

— CPT organizē vizītes uz aizturēšanas vietām, lai izvērtētu izturēšanos pret personām, kurām atņemta brīvība. Šīs vietas ir cietumi, audzināšanas iestādes nepilngadīgajiem, policijas iecirkņi, imigrantu uzturēšanās nometnes, psihiatriskās slimnīcas, sociālās aprūpes centri utt.

— CPT delegācijām ir neierobežota pieeja aizturēšanas vietām, kā arī tiesības tajās ieiet bez jebkādiem ierobežojumiem. Delegācijas bez lieciniekiem intervē personas, kurām atņemta brīvība, un brīvi sazinās ar ikvienu, kurš var sniegt informāciju.

— Pēc katras vizītes CPT nosūta attiecīgajai valstij detalizētu ziņojumu. Tajā iekļauti CPT konstatētie fakti, rekomendācijas, komentāri, kā arī tiek pieprasīta informācija. CPT arī prasa detalizētas atbildes uz ziņojumā apskatītajiem jautājumiem. Šie ziņojumi un atbildes veido daļu no pastāvīgā dialoga ar attiecīgajām valstīm.

— CPT pilnais nosaukums ir “Eiropas Komiteja spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda novēšanai”. Šis nosaukums izceļ divas svarīgas iezīmes: pirmkārt, CPT aptver Eiropu, un, otrkārt, tā vērsas ne vien pret “spīdzināšanu”, bet arī dažādām situācijām, kas var tikt traktētas kā “necilvēcīga vai pazemojoša rīcība vai sods”.

Vizīšu sistēma

— Vizītes veic delegācijas, kurās parasti ietilpst vairāki CPT locekļi, ko pavada Komitejas Sekretariāta darbinieki, kā arī, ja nepieciešams, papildu eksperti un tulki.

— CPT delegācijas apmeklē attiecīgo valsti periodiski (parasti reizi četros gados), taču, ja nepieciešams, tiek veiktas arī papildu "ad hoc" vizītes.

— Par plānoto vizīti Komitejai jāinformē attiecīgā valsts. Pēc paziņošanas CPT delegācija drīkst jebkurā laikā apmeklēt jebkuru vietu, kur var atrasties personas, kurām atņemta brīvība.

Sadarbība un konfidencialitāte

— Sadarbības un konfidencialitātes principi ir ietverti starptautiskajā konvencijā, uz kura pamata ir izveidota CPT.

- ▶ CPT darbības būtību veido sadarbība ar attiecīgās valsts institūcijām, jo mērķis ir aizsargāt personas, kurām atņemta brīvība, nevis nosodīt valstis par pārkāpumiem.
- ▶ Konfidencialitāte ir otra CPT darba raksturīgākā iezīme: Komitejas konstatētie fakti, ziņojumi un valstu atbildes pēc būtības ir konfidenciali. Tomēr liela daļa informācijas par CPT darbu tiek publicēta.

Publikācijas

- ▶ Valsts pati var pieprasīt CPT ziņojuma un savas atbildes publicēšanu. Līdz šim vairākums valstu izvēlējušās publicēt šos dokumentus.
- ▶ Ja valsts nesadarbojas vai atsakās uzlabot situāciju saskaņā ar CPT rekomendācijām, Komiteja var nolemt sniegt publisku paziņojumu.
- ▶ Papildus iepriekšminētajam CPT sagatavo vispārējos ziņojumus par savu darbu, ko publicē reizi gadā.

CPT struktūra

- ▶ CPT locekļi ir neatkarīgi un objektīvi eksperti, kas pārstāv dažādas profesijas, lielākoties – juristi, ārsti un speciālisti cietumu un policijas jautājumos.
- ▶ Eiropas Padomes Ministru komiteja no katras Līgumslēdzējas valsts ievēl pa vienam loceklim. Locekļi strādā kā neatkarīgi indivīdi (t.i., viņi nepārstāv valsti, no kuras ievēlēti). Lai vēl vairāk garantētu neatkarību, locekļi nepiedalās vizītēs uz valsti, no kuras ievēlēti.
- ▶ CPT Sekretariāts ir daļa no Eiropas Padomes.

Priekšvēsture

- ▶ CPT izveidota saskaņā ar Eiropas Padomes “Eiropas Konvenciju par spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda novēršanu”, kas stājās spēkā 1989. gadā.
- ▶ Tās pamatā ir Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 3. pants, kas noteic, ka “nevienu cilvēku nedrīkst spīdzināt vai cietsirdīgi vai pazemojoši ar viņu apieties vai sodīt”.
- ▶ CPT nav izmeklēšanas institūcija, bet nodrošina nejuridisku preventīvu mehānismu, lai aizsargātu personas, kurām atņemta brīvība, no spīdzināšanas, kā arī citām cietsirdīgas apiešanās formām. Tādējādi tā papildina Eiropas Cilvēktiesību tiesas juridisko darbu.

Ratifikācija

- ▶ Šo konvenciju ratificējušas 47 Eiropas Padomes dalībvalstis.
- ▶ Konvencija ir atvērta parakstīšanai Eiropas Padomes dalībvalstīm. Eiropas Padomes Ministru komiteja var uzaicināt pievienoties Konvencijai jebkuru citu valsti, kas nav šīs organizācijas dalībniece.

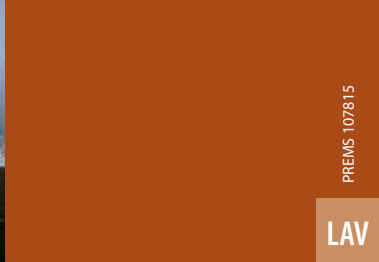
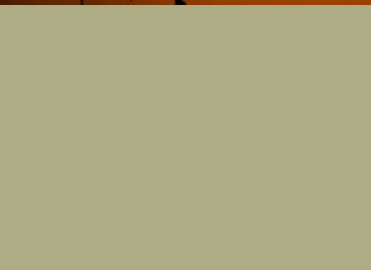
Lasīt vairāk

- ▶ CPT vizīšu ziņojumi, valdību atbildes, publiskie paziņojumi un vispārējie ziņojumi ir pieejami CPT mājaslapā.
- ▶ CPT ir izstrādājusi standartus attiecībā uz apiešanos ar personām, kurām atņemta brīvība. Šo standartu apkopojums ir publicēts brošūrā "CPT standarti".
- ▶ Vairāk informācijas par CPT mandātu un darba metodēm var atrast "Eiropas Konvencijas par spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda novēršanu" tekstā un šīs konvencijas "Paskaidrojošajā ziņojumā".

Kontakti:

CPT Sekretariāts
Eiropas Padome
F-67075 Strasbūra Cedex
Francija

Internets: www.cpt.coe.int
E-pasts cptdoc@coe.int
Tālr.: +33 (0)3 88 41 39 39
Fakss: +33 (0)3 88 41 27 72

PREMS 107815

LAV

www.coe.int

Eiropas Padome ir Eiropas vadošā cilvēktiesību organizācija. Tajā apvienojušās 47 valstis, tostarp 28 Eiropas Savienības dalībvalstis. Visas Eiropas Padomes dalībvalstis ir parakstījušas Eiropas Cilvēktiesību konvenciju - līgumu, kurš radīts, lai aizsargātu cilvēktiesības, demokrātiju un tiesiskumu. Eiropas Cilvēktiesību tiesa pārrauga šīs Konvencijas īstenošanu dalībvalstīs.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE